

Eluned Morgan AS/MS
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Russell George AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Iechyd a Gofal Cymdeithasol

Seneddlechyd@senedd.cymru

25 Ebrill 2023

Annwyl Russell

Ysgrifennaf i hysbysu'r Pwyllgor fod Llywodraeth y DU yn bwriadu gwneud a gosod Rheoliadau Gofal Iechyd (Trefniadau Rhyngwladol) (Ymadael â'r UE) 2023 ("y Rheoliadau HIA").

Rwyf wedi derbyn llythyr oddi wrth Will Quince AS, y Gweinidog Gwladol dros Iechyd a Gofal Eilaidd ynglŷn â'r Rheoliadau HIA, y mae Llywodraeth y DU yn bwriadu eu gosod yng ngwanwyn 2023. At hynny, mae swyddogion Llywodraeth y DU wedi dweud mai eu bwriad yw gosod y Rheoliadau ddechrau mis Mehefin.

Bydd y Rheoliadau HIA yn ymestyn i'r DU gyfan. Byddant yn cael eu gwneud drwy arfer pwerau a roddir i'r Ysgrifennydd Gwladol gan Ddeddf Gofal Iechyd (Trefniadau Rhyngwladol) 2019 ("y Ddeddf") (a arferai gael ei galw yn Ddeddf Gofal Iechyd (Trefniadau'r Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir) 2019 ond sy'n cael ei hailenwi gan adran 162 o Ddeddf Iechyd a Gofal 2022). Pan ddaw adran 162 i rym, bydd yn peri i'r prif bŵer galluogi ar gyfer y Rheoliadau HIA gychwyn. Bydd y prif bŵer galluogi yn cael ei gynnwys yn adran 2 o'r Ddeddf. O dan adran 2A o'r Ddeddf, caiff Gweinidogion Cymru hefyd wneud darpariaeth benodol drwy reoliadau sy'n cyfateb i'r hyn y gall yr Ysgrifennydd Gwladol ei wneud drwy ddefnyddio adran 2, ond nid yr holl ddarpariaeth a dim ond pan fo'r ddarpariaeth o fewn cymhwysedd datganoledig.

Bydd y Rheoliadau HIA yn disodli fframwaith cyfreithiol y DU ar gyfer gweithredu trefniadau gofal iechyd y darperir ar eu cyfer mewn rheoliadau presennol, sef Rheoliadau Gofal Iechyd (Trefniadau'r Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir) (Ymadael â'r UE) 2019 ("Rheoliadau HEEASA"), a wneir mewn perthynas â darparu gofal iechyd cilyddol yng ngwladwriaethau'r Ardal Economaidd Ewropeaidd (AEE) a'r Swistir, gan gynnwys gwneud taliadau. Mae'r Rheoliadau HEEASA hefyd yn gosod dyletswyddau ar awdurdodau cyhoeddus yng Nghymru i roi effaith i drefniadau gofal iechyd cilyddol gyda'r Undeb Ewropeaidd (UE), Gwledydd yr Ardal Economaidd Ewropeaidd a'r Swistir.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Lesley.Griffiths@llyw.cymru
Correspondence.Lesley.Griffiths@gov.cymru

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r Rheoliadau HIA yn debyg i'r Rheoliadau HEEASA i raddau helaeth, ond maent yn ehangu cwrdd y fframwaith cyfreithiol i gynnwys cytundebau gofal iechyd rhwng Llywodraeth y DU a gwledydd Gweddill y Byd. Mae'r Rheoliadau HIA yn:

- galluogi i daliadau gael eu gwneud yn unol â chytundeb gofal iechyd cilyddol gan yr Ysgrifennydd Gwladol ar sail y DU gyfan;
- galluogi i daliadau gael eu gwneud gan yr Ysgrifennydd Gwladol mewn amgylchiadau eithriadol ar sail y DU gyfan;
- gorfodi gofyniad i roi effaith i rwymedigaethau ac ymrwymadau'r DU o dan gytundebau gofal iechyd perthnasol, gan gynnwys prosesu swyddogaethau triniaeth mamolaeth a gynlluniwyd, ar Awdurdod Gwasanaethau Busnes GIG y DU (NHSBSA);
- gorfodi swyddogaethau gwybodaeth a chyngor ar NHSBSA;
- rhestru Gwledydd Gweddill y Byd sy'n rhan o gytundebau gofal iechyd rhyngwladol â'r DU;
- gorfodi swyddogaethau triniaeth a gynlluniwyd S2 ar GIG Lloegr, Byrddau Iechyd Lleol Cymru a byrddau iechyd yr Alban (hy, gwneud penderfyniadau clinigol mewn perthynas â cheisiadau a phennu a chyhoeddi gweithdrefnau ar gyfer gwneud penderfyniadau mewn perthynas â cheisiadau S2, sy'n cynnwys darpariaeth ar gyfer proses adolygu).

Gellid gwneud rhai agweddau ar y Rheoliadau HIA yn gyfan neu'n rhannol drwy ddarpariaeth sydd wedi'i chynnwys mewn rheoliadau a wnaed gan Weinidogion Cymru o dan adran 2A o'r Ddeddf.

Egwyddor gyffredinol Llywodraeth Cymru yw mai yng Nghymru y dylai'r gyfraith sy'n ymwneud â materion datganoledig gael ei gwneud a'i diwygio, ond, ar yr achlysur hwn, rwyf wedi ystyried ei bod yn briodol i'r Ysgrifennydd Gwladol ddeddfu mewn perthynas â Chymru.

Mae'r sefyllfa o ran cymhwysedd yn y maes hwn yn gymhleth. Er bod gan Weinidogion Cymru rywfaint o bŵer i wneud rheoliadau yn y maes hwn mewn perthynas â Chymru, mae'r fframwaith cyfreithiol sydd ar waith ar gyfer darparu gofal iechyd cilyddol wedi'i gydblythu hefyd ag agweddau nad ydynt o fewn cymhwysedd datganoledig. Felly, byddai rheoliadau Llywodraeth y DU a rheoliadau Cymru yn unig ar wahân yn gyd-ddibynnol ar ei gilydd. Gan fod y maes hwn wedi'i gydblythu cymaint, rwyf o'r farn y byddai'n ddarbodus pennu'r fframwaith cyfreithiol yng Nghymru mewn un set o reoliadau, yn hytrach na rhannu hyn rhwng rheoliadau Cymru yn unig a Rheoliadau'r DU. Mae hyn hefyd yn golygu bod y ddeddfwriaeth yn fwy hygyrch, yn unol ag egwyddorion cyfraith dda.

Mae'r ddarpariaeth ddeddfwriaethol amnewid a wneir gan y Rheoliadau HIA mewn perthynas â chyfundrefn y DU ar gyfer gofal iechyd cilyddol yn cadw'r status quo yn fras o dan y Rheoliadau HEEASA cyfredol. Golyga hyn y byddai'r ddarpariaeth y byddai'r Ysgrifennydd Gwladol yn ei gwneud yn y Rheoliadau HIA mewn perthynas â Chymru ac mewn meysydd datganoledig yn cyfateb i'r ddarpariaeth y byddem ninnau yn ei gwneud mewn rheoliadau Cymru yn unig. Felly, ni fyddai'n niweidiol i'r safbwynt polisi yn y maes hwn pe bai Llywodraeth y DU yn gwneud y ddarpariaeth hon i Gymru. Nid yw'r dull gweithredu hwn ychwaith yn atal Gweinidogion Cymru rhag gwneud rheoliadau i Gymru yn unig o dan adran 2A o'r Ddeddf yn y dyfodol.

Rhestrir gwledydd a gwmpesir gan Gytundebau Gofal Iechyd Rhyngwladol mewn Atodlen i'r Rheoliadau HIA. O ystyried bod Llywodraeth y DU am geisio cytundebau â nifer o wledydd yn y blynyddoedd sydd i ddod, a bydd angen diwygio'r Atodlen gan ddefnyddio'r weithdrefn gadarnhaol bob tro y bydd gwledydd yn cael eu rhestru, rwy'n ystyried ei fod yn fwy ymarferol ac effeithlon bod Llywodraeth y DU yn gwneud y gwaith hwn ar ein rhan.

Nid yw'r dull yn y Rheoliadau HIA fel y'u drafftwyd yn gwrthdaro â'r Rhaglen Lywodraethu nac ychwaith y Cytundeb Cydweithio.

Nid oes gan y Rheoliadau hyn oblygiadau ar gyfer y Rhaglen Lywodraethu.

Rwyf wedi ysgrifennu yn yr un modd at Huw Irranca-Davies AS, Cadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad.

Yn gywir

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M. E. Morgan'.

Eluned Morgan AS/MS

Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services